

vergadering **C95**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 14 december 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de veiligheid van lgbtqi+-supporters en de werkomstandigheden van arbeidsmigranten vóór en tijdens het wereldkampioenschap voetbal 2022 in Qatar – 897 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de beslissing van Volvo over de investeringslocatie van een nieuwe batterijfabriek – 901 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het mislopen van de inplanting van een batterijfabriek in Gent door Volvo – 931 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de berichtgeving over de nieuwe batterijfabriek van Volvo, die niet naar Vlaanderen komt – 965 (2021-2022)	7
VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, en aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het voorstel van de Europese Commissie met betrekking tot het conflict over de geplande Franse windmolenparken en de impact ervan op de scheepvaartroutes van en naar Oostende – 944 (2021-2022)	13
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over een oproep van 64 middenveldorganisaties om de straffeloosheid in Jemen te bestrijden – 952 (2021-2022)	16
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aanhoudende spanningen aan de Russisch-Oekraïense grens – 959 (2021-2022)	18
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de plannen van de Europese Commissie om een nieuw 'handelswapen' in te zetten tegen economische intimidatie – 1020 (2021-2022)	20

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de veiligheid van lgbtqi+-supporters en de werkomstandigheden van arbeidsmigranten vóór en tijdens het wereldkampioenschap voetbal 2022 in Qatar – 897 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Mijn vraag ligt wat in dezelfde lijn als die van vorige week met betrekking tot de diplomatieke boycot van de Olympische Winterspelen. Deze vraag gaat over de problematiek in Qatar.

Tijdens een interview met nieuwszender CNN vraagt Nasser Al-Khater, het hoofd van het organisatiecomité van het wereldkampioenschap (WK) voetbal, dat aanwezige voetbalfans op het WK in Qatar de lokale cultuur zouden respecteren. Deze cultuur is "meer bescheiden en conservatiever". Al-Khater verklaarde dit na een vraag van de journalist over de verklaring van de Australische profvoetballer Josh Cavallo, die stelde dat hij zich niet veilig zou voelen in het WK-gastland door zijn homoseksualiteit.

Volgens Al-Khater is Qatar een tolerant en gastvrij land. Regenboogvlaggen zullen niet welkom zijn in het straatbeeld – wel tijdens de matches –, en voetbalfans van hetzelfde geslacht zullen niet hand in hand mogen lopen. Qatar zal even streng optreden als op andere momenten tegen publieke uitingen zoals inzake homoseksualiteit. Op homoseksualiteit staat er trouwens een celstraf tot drie jaar, voor seksuele activiteiten tussen hetzelfde geslacht zeven jaar.

Volgens Human Rights Watch monitoren de autoriteiten in Qatar de online activiteiten van lgbt-personen (lesbian, gay, bisexual, transgender). Binnen de voetbalstadions gaan Qatarese lgbt'ers misschien even van de vrijheid die wij kennen kunnen proeven, maar kunnen zij later wel verdere vervolging vrezen eens de voetbaltoeristen vertrokken zijn.

Een tweede problematiek gaat over de situatie en werkomstandigheden van de gastarbeiders die instaan voor de bouwwerken voor het WK. Duizenden arbeidsmigranten zouden de voorbije tien jaar al om het leven gekomen zijn volgens de Britse krant The Guardian. Deze cijfers worden betwist. Er zijn wel andere bronnen, zoals Amnesty International, dat afgelopen zomer het rapport 'In the prime of their lives' publiceerde, waarin het rapporteert over de slechte werkomstandigheden van de gastarbeiders.

Volgens een rapport van de Internationale Arbeidsorganisatie uit november 2021 zouden er het afgelopen jaar 50 doden gevallen zijn, 500 ernstig gewonden en 37.600 lichtgewonden. Human Rights Watch heeft ook al vaker grove mensenrechtenschendingen gerapporteerd, waaronder ook de uitbuiting van arbeidsmigranten. Verder verduidelijkt Human Rights Watch dat het rechtssysteem van Qatar een mix is van burgerlijk en islamitisch recht.

Over dit laatste zijn al vragen gesteld in deze commissie. Met de verklaringen van Al-Khater blijkt nu ook heel duidelijk dat het WK niet veilig zal zijn voor homoseksuele voetbalfans.

Wat is uw mening, minister-president, over de slechte en uitbuitende werkomstandigheden voor gastarbeiders die ingezet worden bij de vele infrastructuurwerken voor het WK?

Wat is uw mening over de veiligheid van lgbt-voetbalfans uit ons land die aanwezig zullen zijn op het WK in Qatar?

Op welke manier zult u uw bezorgdheden uiten aan de Qatarese autoriteiten?

Is een WK in een gastland als Qatar houdbaar? Welk signaal kan Vlaanderen geven?

Is er enig overleg met de federale overheid en de andere deelstaten alsook met de Koninklijke Belgische Voetbalbond om een gezamenlijk standpunt in te nemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, ik heb over de werk-omstandigheden van deze gastarbeiders al enkele keren toelichting gegeven in deze commissie, onder meer op 16 maart en op 29 juni jongstleden.

Ik zal het nog even beknopt herhalen. Ik vind samen met u dat Qatar uiteraard de rechten van zijn bevolking en van de gastarbeiders moet respecteren. De geijkte weg om Qatar hiertoe te bewegen is enerzijds via de multilaterale weg, en dan meer bepaald de Internationale Arbeidsorganisatie en anderzijds via de Europese Unie. Mijn diensten volgen deze zaak nauw op.

Ook blijft Flanders Investment & Trade (FIT) in zijn toekomstige activiteiten de Vlaamse bedrijven sensibiliseren voor maatschappelijk verantwoord internationaal ondernemen. Het is nodig dat onze bedrijven aandacht besteden aan de mogelijke impact van hun activiteiten op de mensenrechten van kwetsbare of uitgesloten personen.

Dan is er uw vraag over de lgbt-voetbalfans. Ik betreur dat lgbt-voetbalfans die aanwezig zullen zijn op het WK in Qatar, zich misschien onveilig zullen voelen, en ik hoop ten zeerste dat het WK in alle veiligheid voor iedereen kan plaatsvinden.

De situatie van lgbt-personen is niet alleen in Qatar een issue. Jammer genoeg zijn er nog veel landen ter wereld waar mensen en politieke leiders zich tegen lgbt-mensen keren. Vanuit Vlaanderen is dit een thematiek waar we doorheen ons internationaal beleid belang aan hechten.

Volgens mij kunnen we een verschil maken als we lokale organisaties die rond deze thema's werken, ondersteunen. Dit is waarom de Vlaamse Regering dit jaar reeds lgbtqi-organisaties (lesbian, gay, bisexual, transgender, queer (or questioning), intersex) in Letland, Egypte en Polen financieel steunde. De diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaanderen werken, waar mogelijk en relevant, rond dit onderwerp, zoals in Zuid-Afrika waar een uitwisseling tussen çavaria en Zuid-Afrikaanse partners mogelijk werd gemaakt via een project rond lgbtqi in het bedrijfsleven.

Zoals ik daarjuist al aangaf, zijn mensenrechten een transversaal thema, waaraan we doorheen ons Vlaams buitenlands beleid belang hechten. In eventuele toekomstige contacten met de Qatarese autoriteiten zullen deze thema's dan ook aan bod kunnen komen.

Is een WK in een gastland als Qatar houdbaar? In mijn antwoord op eerdere vragen om uitleg hierover gaf ik mee dat sport in mijn ogen niet mag worden gepolitiseerd. Vlaanderen mag zijn atleten niet in een concurrentieel nadelige positie brengen door hen als enigen te verbieden om deel te nemen terwijl andere landen dat niet doen. Eventuele bezwaren tegen het ene of het andere gastland worden in mijn ogen dan ook beter geopperd op het moment dat dergelijke evenementen door de inrichtende organisaties daadwerkelijk worden toegewezen.

Zover mij bekend, staat er hierover geen overleg met de federale overheid en de Belgische Voetbalbond gepland.

Zoals ik ook al eerder aangaf, lijkt het mij het nuttigst om thema's als mensenrechten aan te kaarten op niveaus waar je ook de nodige hefboomen hebt. Vaak is dat voor ons het Europese niveau.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u, minister-president, voor het antwoord. Een aantal zaken zijn inderdaad niet nieuw.

Het klopt zeker dat men sport niet moet politiseren, dat heb ik ook vorige week gezegd, maar het respecteren van mensenrechten is voor mij geen politiek, maar iets fundamenteler.

Ik ben het wel met u eens, en dat heb ik vorige week ook aangehaald, dat het protest toch vooral moet worden gericht op de organisaties die het event aan een land toewijzen.

We moeten onze sporters niet in een concurrentieel nadeel plaatsen, maar het zou toch nog mooier zijn mochten verschillende westerse landen dezelfde houding hier-tenover aannemen.

Wat de strijd van Vlaanderen betreft, ik denk dat wij op een heel geloofwaardige en goede manier – dank daarvoor – op internationaal vlak de rechten van LGBT-personen verdedigen.

De aanpak van de arbeidsomstandigheden moet via een multilaterale weg gebeuren. U verwijst onder andere naar de Internationale Arbeidsorganisatie. Zelf heb ik verwezen naar het nieuwe rapport van november waarin zij het aantal doden en vooral die 37.600 lichtgewonden hebben aangekaart. Is dat een nieuw element dat u hefboomen geeft om opnieuw via de Internationale Arbeidsorganisatie eventueel de nodige druk te zetten?

Ik heb slechts één bijkomende vraag: u hebt vorige week op vraag van mevrouw Lambrecht benadrukt dat u binnen de Vlaamse Regering eventueel een diplomatieke boycot van de Olympische Winterspelen in China met het federale niveau zou bespreken. Hebt u dat tijdens een overleg al kunnen doen of staat dat nog gepland? Indien die bespreking wel al heeft plaatsgevonden, wat was daarvan het resultaat? Kan een diplomatieke boycot op het vlak van aanwezigheid ook worden doorgetrokken naar het WK in Qatar?

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Dank aan collega Van de Wauwer om dit nog eens ter sprake te brengen. Het is inderdaad zo dat men hier rekening mee moet houden vooraleer de beslissing valt. De verantwoordelijkheid ligt dus bij de Fédération Internationale de Football Association (FIFA) of de Union Européenne de Football Association (UEFA). De internationale sportorganisaties moeten bij het uitschrijven van die calls voor die wedstrijden en bij de oproepen tot kandidaatstelling duidelijke normen vooropstellen waaraan die kandidaten moeten beantwoorden. In al deze discussies zit iedereen toch wat gewrongen omdat men het sportieve belang moet afwegen tegenover het mensenrechtenbelang. Daar zit de clou.

Het is natuurlijk moeilijk voor Vlaanderen om hierin alleen op te treden. Wat we zouden kunnen doen, is onze Diplomatiek Vertegenwoordiger in Genève een signaal aan de Internationale Arbeidsorganisatie, maar ook in Zürich aan de FIFA te

laten geven. Het is misschien een klein onbeduidend signaal, het zal niet wereldschokkend zijn, maar het kan misschien wel een steen verleggen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, we hebben het er bij een vraag die ik over de Olympische Winterspelen in China had gesteld al over gehad. Ik begrijp dat het moeilijk is om sporters te straffen nadat er al een beslissing is genomen. U hebt dat naar aanleiding van verschillende vragen in deze commissie in het verleden al naar voren geschoven. Dat ligt dus moeilijk. Alles moet inderdaad bij de initiële beslissing van een organisatie al in ogenschouw worden genomen en bij elkaar worden gelegd, om te zien of het wel opportuun is om dergelijke zaken op dergelijke plaatsen te organiseren.

Naar aanleiding van deze vraag wilde ik natuurlijk terugkomen op wat ik u toen heb gevraagd. Ik heb u gevraagd om geen volledig sportieve boycot van de Olympische Winterspelen in China te doen, maar ik heb u wel gevraagd om een diplomatieke boycot te overwegen. De heer Van de Wauwer en mevrouw Talpe hebben zich daarbij aangesloten, als ik mij niet vergis. U hebt ons toen beloofd om dit mee te nemen naar de tafel van de regering. Vandaar de vraag die ik hier ook wilde stellen: in hoeverre hebt u dat al gedaan, en wat zijn de resultaten? Of plant u dit nog te doen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, dank u wel. Ik heb dit nog niet kunnen agenderen op het overleg van de regering, maar ik zal dat zo snel mogelijk doen. Ik heb mij daar vorige week toe geëngageerd en dat zal zo snel mogelijk gebeuren.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u wel, minister-president. Ik doe daarbij een oproep om naast een diplomatieke boycot van de Olympische Winterspelen in China ook een diplomatieke boycot van het WK in Qatar te agenderen. Ik denk dat de oproep van de heer Nachtergaele heel terecht is. We moeten er in de toekomst op de een of andere manier over waken dat bij de toewijzing van sportevents aan landen een van de beoordelingscriteria de manier waarop er wordt omgegaan met mensenrechten zou moeten zijn. Verder bedankt om uw strijd en steun voor de mensenrechten en de lgbt-gemeenschap voort te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de beslissing van Volvo over de investeringslocatie van een nieuwe batterijfabriek – 901 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het mislopen van de inplanting van een batterijfabriek in Gent door Volvo – 931 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de

**berichtgeving over de nieuwe batterijfabriek van Volvo, die niet naar Vlaanderen komt
– 965 (2021-2022)****Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser****De voorzitter:** De heer Tommelein heeft het woord.**Bart Tommelein (Open Vld):** In oktober ging u naar Zweden om de topman van Volvo, Håkan Samuelsson, te overtuigen om voor Vlaanderen te kiezen voor de bouw van een batterijfabriek. Volvo heeft namelijk de ambitie uitgesproken om enkel nog elektrische voertuigen te bouwen. De bouw van een batterijfabriek, samen met de Scandinavische batterijontwikkelaar Northvolt, past in dat plan.

In totaal werden zo'n vijftig locaties overwogen. Twee maanden geleden waren nog vier locaties over, waaronder Vlaanderen. Als we positief zijn – wat ik altijd ben, minister-president, u kent mij, want 'optimism is a moral duty' –, dan is het een hele prestatie dat wij toch wel bij de laatste vier waren.

De batterijfabriek zal alle productievestigingen wereldwijd beleveren. Het zou ook logisch zijn dat deze fabriek in Vlaanderen zou worden gebouwd, aangezien de elektrische modellen van Volvo vandaag in Gent worden gebouwd.

Ondertussen werd spijtig genoeg bekend dat ons land werd geschrapt van de short-list voor de bouw van de batterijfabriek, en dat werd bevestigd door de internationale directie van Volvo.

Minister-president, hoe reageert u op het afvallen van Vlaanderen als locatie? Hebt u reeds duidelijkheid gekregen waarom we de hoofdprijs niet hebben binnengehaald? Het is een beetje zoals in de sport: als je het net niet haalt, is het altijd wat lastiger dan als je in het peloton eindigt. Maar belangrijk is wel om nu te weten waarom wij zijn afgevallen, zodat we klaarstaan bij een volgende opportuniteit.

Wat zijn de gevolgen voor Vlaanderen na het afspringen van deze opportuniteit? Ik denk hierbij aan de rechtstreekse en onrechtstreekse werkgelegenheid.

Wordt deze missie naar Zweden opnieuw geëvalueerd? In welke mate wordt dit door uw diensten opgevolgd om in de toekomst bij gelijkaardige dossiers te proberen een gunstiger resultaat te bewerkstelligen? Kunt u dit toelichten?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.**Andries Gryffroy (N-VA):** Minister-president, u hebt Zweden bezocht naar aanleiding van de investering van Volvo in de zeehaven van Gent. Het feit dat we het niet hebben gehaald, zou bij sommigen negatief kunnen overkomen, maar ik wil toch wel meegeven dat we bij de laatste vier kandidaten waren. De drie andere kandidaten waren Volvosites in Zweden en wij waren de enige die overbleef buiten Zweden.

U bent hiervoor samen met North Sea Port, de haven van Gent en Terneuzen, in Zweden gaan pleiten, en ik denk dat we toch een goed resultaat hebben neergezet. Het is natuurlijk altijd spijtig als je een dergelijk project niet kunt binnenhalen. U waarschuwde toen ook al voor te veel voorbarige vreugde en stelde zelf dat Göteborg een subjectief thuisvoordeel heeft omdat de partner Northvolt, met hoofdkantoor in Stockholm, ook van Zweedse origine is. U zei dat het erg moeilijk was om in te schatten in welke mate dit zou meespelen bij de uiteindelijke beslissing en u wees erop dat dit absoluut nog geen gewonnen race was. U was met andere woorden voorzichtig positief.

U stelde ook dat dit een van de top vijf van investeringsdossiers voor de nabije toekomst voor Vlaanderen is en dat dit dus absoluut uw volle aandacht en prioriteit genoot, maar u verwees ook naar het heel bekende spreekwoord dat je nooit het vel van de beer mag verkopen voor je die geschoten hebt.

De ontgoocheling is groot, dat is correct. Het is ook altijd jammer als je zoiets verliest, maar zoals ik al stelde, was Vlaanderen de enige niet-Zweedse locatie die na een lange ronde met meer dan vijftig locaties overbleef. Ik zou eerder van een mogelijk succes dan van geen succes durven te spreken.

Minister-president, kunt u hierover nog verdere toelichting geven?

Hoe evalueert u het gelopen traject? Wat zijn de positieve zaken die we zeker moeten onthouden en zijn er zaken of elementen waar we lessen uit kunnen trekken?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): In oktober 2021 ontmoette u de CEO van Volvo om het bedrijf te overtuigen om de batterijfabriek naar Gent te halen.

U hebt toen in verschillende media ook de troeven opgesomd: de nieuwe fabriek kon dicht bij een van de meest productieve autofabrieken in Europa worden ingepland. Er was de aanwezigheid van een universiteit met haar spin-offs inzake technologische ontwikkeling, er waren werknemers met de nodige competenties, enzovoort.

De nieuwe fabriek zou werk geven aan drieduizend werknemers. Bovendien zou Vlaanderen door de nieuwe batterijfabriek mee in de spits lopen van de batterijontwikkeling in de auto-industrie in Europa, iets wat trouwens ook al in de omliggende landen gebeurt. Zeker gezien die plannen is het belangrijk dat Vlaanderen mee is met die nieuwe ontwikkelingen.

Als we de media mogen geloven, was de CEO tijdens uw ontmoeting vooral geïnteresseerd in de Vlaamse plannen rond hernieuwbare energie. Vorige week vrijdag besliste Volvo om de nieuwe batterijfabriek in Göteborg te bouwen. Vlaanderen mist op die manier een belangrijke opportuniteit om een moderne fabriek, die essentieel is in de elektrificatie van het wagenpark in Europa, binnen te halen.

Vanuit uw kabinet werd nogal snel de boodschap gegeven dat het enige wat Volvo tegenhield het feit is dat we – en ik citeer uw woorden – “geen Zweden zijn en dat de Zweden voor een locatie in eigen land hebben gekozen”. Het staat een beetje in schril contrast met de eerdere argumenten na de ontmoeting met de CEO.

Hebt u meer duiding gekregen bij de beslissing van Volvo om de nieuwe batterijfabriek in Göteborg in plaats van in Gent te bouwen? Zo ja, welke argumenten werden vanuit de top van het bedrijf gegeven?

Wat wilde de CEO in oktober weten over de Vlaamse plannen rond hernieuwbare energie? Was het tijdens het gesprek voor u duidelijk dat dit een essentiële voorwaarde was om de fabriek in Gent in te planten?

Wat zal tot slot de Vlaamse Regering doen om mee in de kop van het peloton te zitten inzake batterijtechnologie en elektrificatie? Welke investeringen plant de Vlaamse Regering om dit te bewerkstelligen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Misschien eerst een feitelijke rechtzetting, mijnheer Rzoska. Het is nog niet beslist dat de fabriek in Göteborg wordt gezet, maar wel dat ze niet in Gent komt. Er blijven nog drie sites in Zweden over.

Op dit ogenblik hebben we nog geen bijkomende informatie over waarom Gent niet langer op de lijst staat. De verwachting is dat, zodra de beslissing valt, het duidelijk zal worden welke criteria doorslaggevend waren. Hopelijk is er nadien de mogelijkheid om met Volvo Cars de sterktes en zwaktes van het dossier te bespreken en inhoudelijk lessen te trekken voor de toekomst.

Hoe evalueer ik het gelopen traject? De overgebleven kandidaat-sites liggen allemaal in Zweden. Het feit dat Gent als enige niet-Zweedse site overbleef, toont aan dat Vlaanderen een sterk traject heeft gelopen en een stevig dossier heeft kunnen indienen. Dit kon dankzij een sterke en open samenwerking tussen North Sea Port en de verschillende regeringsniveaus, overheidsinstanties en federaties. Dit professionalisme werd trouwens ook erkend tijdens een bezoek van de Zweedse delegatie van Volvo Cars en Northvolt aan Gent, want het gaat om een joint venture tussen Volvo en Northvolt.

Wat wilde de CEO in oktober weten over de Vlaamse plannen rond hernieuwbare energie? Bij de besprekingen was dit een van de elementen die aan bod zijn gekomen naast vele andere, zoals de algemene infrastructuur en de logistiek. Er kon voldaan worden aan de gevraagde hernieuwbare stroom. Zowel de federale plannen met de windparken op zee als de Vlaamse inspanningen waren daarvoor toereikend. Verschillende leveranciers verklaarden zich bereid die te garanderen.

Voor batterijtechnologie heeft de Vlaamse Regering reeds in 2019 beslist om samen met de andere regio's in te stappen in IPCEI-Batteries. IPCEI, of Important Projects of Common European Interest, is een Europees initiatief waarbinnen krachten gebundeld worden door verschillende lidstaten van de Unie voor de uitvoering van projecten van groot strategisch belang. De Europese Commissie keurde een IPCEI goed in het kader van controle op staatssteun, omdat meer staatssteun toegelaten wordt dan gebruikelijk. De goedkeuring voor België betreft circa 60 miljoen euro voor projecten in Vlaanderen. Voor de Vlaamse deelname loopt inmiddels de toewijzing van de steun, waarbij eind 2021 ongeveer de helft van de aanvaarde steun in de notificatie zal zijn toegekend. De uitvoering van de projecten zelf loopt tot 2026.

Wat zijn de gevolgen voor Vlaanderen? Alhoewel het nooit positief is om dergelijke interessante investeringen te verliezen, maak ik mij sterk dat North Sea Port en de site in het bijzonder, beschikken over heel wat sterke troeven om diverse andere investeerders te bekoren. Uiteraard blijft men zoeken naar de opportuniteit met de meest positieve impact op de regio.

Wordt deze missie naar Zweden opnieuw geëvalueerd? Uit elke missie en elk dossier worden er lessen getrokken voor de toekomst. Concreet gebeurt dit op drie vlakken. Ten eerste is er een verdere actieve opvolging van de beslissing van Volvo Cars en Northvolt om meer details te weten te komen, zodat er kan worden nagegaan wat de doorslag heeft gegeven. Op die manier kunnen we ons aanbod aftoetsen aan de finale keuze die door de investeerder werd gemaakt.

Ten tweede worden de opgebouwde contacten bestendigd via een intentieverklaring tussen Flanders Investment & Trade (FIT) en zijn tegenhanger Göteborg Business Region. Dit vormt een kader om de huidige samenwerking tussen beide regio's te structureren en te intensifiëren rond een aantal strategische en toekomstgerichte sectoren zoals circulaire economie, smart health, Internet of Things, cybersecurity en zo verder. FIT en Göteborg Business Region richten zich hierbij

vooral op een betere samenwerking binnen internationale en Europese samenwerkingsprogramma's, het uitwisselen van inzichten en ideeën en het verhogen van wederzijdse investeringen.

Ten derde monitort FIT de positie van Vlaanderen naar aantrekkelijkheid voor buitenlandse investeerders op een constante manier. De ervaring van het Volvo Carsdossier wordt hier ook in meegenomen.

Collega's, niet geschoten, is niet geraakt. Ik maakte van in het begin de inschatting dat het voor Vlaanderen heel moeilijk zou zijn om dit binnen te halen. Intussen zet je natuurlijk wel alles op alles om het toch binnen te halen. Ik weet dat het politiek een beetje kwetsbaarder is. Ik kan mij ook verstoppen en denken dat het wel overwaait zodat ik er geen vingerafdrukken op heb staan, maar zo zit ik niet in elkaar. Als er zo'n opportuniteit is, ook al was de kans redelijk beperkt dat we het gingen krijgen, dan vind ik dat we alles op alles moeten zetten om dat dossier tot een goed einde te brengen. Ik denk dat we het ook hebben gedaan. Als het definitieve besluit is genomen over waar het komt, zullen we zeker met de leiding van Volvo in dialoog gaan om na te gaan welke de doorslaggevende argumenten zijn geweest om in Zweden en niet in Vlaanderen die investeringen te doen. We kunnen het dan verder opvolgen in deze commissie.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister-president, het is zoals u terecht zegt: wie niet waagt, niet wint.

Het is ook zo dat we niet beschaamd moeten zijn. We behoren wel tot de laatste twee, tot de laatste vier op de vijftig sites in het totaal. U hebt bovendien bij uw bezoek in Zweden gezegd dat we het zeker nog niet hadden binnengehaald.

De vraag die bij mij nog leeft – als ik het zo mag uitdrukken – zijn de dingen waarvan u zegt dat we het in de toekomst anders moeten doen en de eventuele zwakheden in onze voorstellen. U zegt dat energie bijvoorbeeld geen probleem was. Was bijvoorbeeld tewerkstelling – dat wij te weinig kandidaten zouden kunnen aanbieden – dan wel een probleem? Ik kan me het wel voorstellen, want in Gent is er een werkloosheidsgraad van 'maar' 2,7 procent. Of was het geen item?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, ik dank u voor uw antwoorden. Uiteraard geen enkel probleem, ik zou in uw geval hetzelfde doen: alle gewicht naar achteren om zo'n investering naar Vlaanderen te halen. Het ontgoochelt natuurlijk enigszins omdat de Vlaamse Regering en de Vlaamse belastingbetaler de afgelopen jaren met heel wat geld voor Volvo over de brug zijn gekomen. Er is bijvoorbeeld steun gegeven voor opleiding, transformatiesteun enzovoort. Als je dat allemaal optelt, zijn het toch wel stevige bedragen.

Op het moment dat de definitieve beslissing valt – dank u wel voor de feitelijke correctie – is het misschien toch interessant om na te gaan welke elementen echt hebben gespeeld in het niet beslissen om de nieuwe batterijfabriek in Gent te bouwen. Ik denk dat het echt belangrijk is voor de Vlaamse Regering en voor het innovatiebeleid om te weten waar het kalf juist gebonden lag.

Voorzitter, ik heb niet echt bijkomende vragen, maar toch wel de vraag om dit van heel nabij op te volgen. Het zou jammer zijn dat Vlaanderen in een dergelijke ontwikkeling, waar ook andere lidstaten in Europa mee bezig zijn, geen stappen vooruitzet. Het is echt nodig om Vlaanderen mee in het koppeloton van batterijontwikkeling te zetten.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, het siert u dat u heel duidelijk zegt dat u probeert. Wie niets doet, kan natuurlijk nooit iets verkeerd doen. Ik kan er intussen van meespreken: je kunt je nek uitsteken om iets te realiseren, om iets vooruit te doen gaan, en achteraf komt de grote commentaar. Ik ben het daar niet mee eens. Ik volg u volledig en ik volg ook wat collega Gryffroy zegt. We zijn tot het laatste moment in de running gebleven, wat betekent dat we heel veel troeven hebben.

Ik ben het niet eens met de heer Rzoska, die zegt dat we toch veel geld in Volvo hebben gepompt. In Volvo werken 6500 mensen. In 2020 zijn er bijna 200.000 auto's van de band gerold. Het is dus de belangrijkste industriële werkgever van heel ver in het rond. Ik denk dat we mogen zeggen dat de Volvofabriek in Gent heel belangrijk is. Dat is trouwens een van de redenen waarom ik, toen ik nog minister was – ondertussen al heel lang geleden –, overgeschakeld ben naar een Volvo. Vandaag rijd ik als burgemeester van Oostende nog altijd met een Volvo. Ik vind dat je iets terug moet doen voor de mensen die effectief investeren in een land.

Maar we moeten niet flauw doen: we zijn allemaal wat teleurgesteld dat we die batterijfabriek niet naar Vlaanderen hebben kunnen halen. We kunnen daarover zeuren, maar dat is niet nodig. Wij moeten uit deze oefening onthouden dat Vlaanderen veel troeven heeft en dat wij moeten te weten komen waarom men toch voor het thuisland heeft gekozen, wat op zich ook niet abnormaal is.

Ik denk dat de opportuniteit groot was. Minister-president, u moet de volgende keer net hetzelfde doen: op de kar springen en proberen binnen te halen, en alle kritiek achteraf, als u het net niet hebt gehaald, zeker niet persoonlijk nemen.

De evaluatie is natuurlijk heel belangrijk. Met de evaluatie – en u geeft het ook heel duidelijk aan – kunnen we te weten komen hoe we in de toekomst een aantal dingen misschien anders kunnen doen. Maar we moeten er heel zeker niet flauw over doen: dat er een keuze voor Zweden wordt gemaakt om de batterijfabriek te bouwen, lijkt me zelfs niet abnormaal te zijn.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, als Gentenaar ben ik ontgoocheld in de uiteindelijke beslissing in dit dossier, zeker ook na de jarenlange inspanningen vanuit Vlaanderen en Gent voor Volvo. Die inspanningen zijn uiteraard normaal, daarin wil ik collega Tommelein wel bijtreden. Er zijn gelukkig alternatieve invullingen op de site in Gent mogelijk. Het is geen totale ramp, maar het is heel jammer.

Naar aanleiding van de mogelijke toewijzing van de batterijfabriek heb ik u op 9 november ook reeds vragen gesteld. Als bezorgde Gentenaar had ik toch gehoopt, net als u, minister-president, dat de batterijfabriek naar Gent zou komen. U was gematigd positief, u hebt inderdaad geprobeerd om samen met North Sea Port het dossier binnen te halen. U kon toen het achterste van uw tong niet laten zien. U zei dat het allerminst een gewonnen race was, en dat hebben we nu proefondervindelijk gezien. Misschien kunt u na de definitieve beslissing verduidelijken hoe men tot die beslissing is gekomen. Naar aanleiding van mijn vraag op 9 november hebt u gezegd dat de finale beslissing, normaal gezien, begin volgend jaar zou worden genomen. Ik heb goed geluisterd naar wat u daarnet hebt gezegd. U hebt daarnet een correctie gemaakt en gezegd dat er nu nog drie kandidaten overblijven. Ik vermoed – maar u zult mij ongetwijfeld tegenspreken – dat de finale beslissing dan begin volgend jaar valt voor die drie.

Ik heb dan toch nog een bijkomende vraag. Had u voorzien dat er nu in december al een afvaller zou zijn? Dat was mij niet echt duidelijk. Het had in de verdediging van het dossier misschien ook een element kunnen zijn.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Gryffroy, ik kan natuurlijk niet vooruitlopen op de feedback die we van Volvo zullen krijgen om te weten wat de criteria waren. Bij ons bezoek aan Zweden heeft Atlas Copco, niet Volvo, gezegd dat een van de redenen voor bijkomende investeringen in Vlaanderen is dat de arbeidsmarkt in Vlaanderen gunstiger is dan in Zweden – en het is bij ons al zo moeilijk. Wat Volvo betreft, wil ik niet op de evaluatie vooruitlopen.

Mijnheer Deckmyn, dit bedrijf werkt aan een finale beslissing en laat dus hier en daar al een afvallen. Northvolt en Volvo zijn ook nog op bezoek geweest op de site in Gent. Kort daarna hebben ze meegedeeld dat het tussen de drie Zweedse sites zal gaan. Die beslissing is nog niet gevallen.

Mijnheer Rzoska, Volvo doet op dit moment nog bijkomende investeringen in Gent. Het gaat over gewone operaties, maar er gebeuren ook bijkomende investeringen. De batterijfabriek was natuurlijk een totaal nieuw gegeven.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De algemene teneur bij mij is dat ik het helemaal niet negatief vind, integendeel, ik vind het resultaat positief. We moeten daarover niet moeilijk doen. We behoorden tot de top, tot de laatste vier van de vijftig vestigingen die de investering konden aantrekken. We waren, buiten Zweden, de enige andere regio. Met de inzet van de administraties, van de regering en van alle betrokkenen moeten we gewoon verder doen. Er zal ooit wel een ander mooi dossier tot in Vlaanderen komen. Het is altijd spijtig en jammer, maar er zullen zeker nog andere mooie dossiers kunnen volgen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega's, voor alle duidelijkheid: het is niet om kritisch te doen, het is alleen een jammere zaak, en daar waren we het allemaal over eens.

Collega Tommelein, u maakte daarnet een onderscheid, maar mijn bekommernis in de vraag is natuurlijk dat de site niet enkel vandaag een heel belangrijke rol zou spelen in de regio en aan de top zou staan als productiesite. Want als je niet enkel zicht krijgt op een koploperspositie in innovatie maar ook op drieduizend arbeidsplaatsen in die regio, dan vind ik het niet meer dan normaal dat ik even kritisch kijk naar een bedrijf dat de afgelopen jaren – u kunt dat checken via de website van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) – heel regelmatig langs de kassa bij de Vlaamse overheid is gepasseerd om voor van alles en nog wat steun te vragen. Dat is terechte steun, daar heb ik geen probleem mee, maar dan valt het iets dieper binnen dat men zegt dat we heel wat troeven hebben, maar dat men de batterijfabriek toch niet in Gent zal inplanten. U moet mijn vragen vooral lezen als een bekommernis daarover.

Ik hoop, net zoals collega Gryffroy, dat we een andere innovatieve ontwikkeling kunnen meemaken in die regio, dicht bij een universiteit. De automobieliindustrie staat ook mee aan de top van technologische en innovatieve ontwikkelingen. Ik hoop dat Vlaanderen in de toekomst hierin een essentiële rol kan spelen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): 'Optimism is a moral duty.'

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, en aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het voorstel van de Europese Commissie met betrekking tot het conflict over de geplande Franse windmolenparken en de impact ervan op de scheepvaartroutes van en naar Oostende – 944 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister-president, de Franse offshorewindmolenparkplannen voor de kust van Duinkerke bedreigen nog steeds onze Vlaamse belangen. Zo is de mogelijke belemmering van de scheepvaartroutes tussen onze haven van Oostende en het Verenigd Koninkrijk nog altijd brandend actueel. In die optiek heeft de Federale Regering intussen reeds aan de Europese Commissie gevraagd om Frankrijk in gebreke te stellen wegens schending van artikel 259 van het Europese verdrag.

Op 30 november verklaarde de federale minister van Noordzee tijdens de begrotingsbespreking in de commissie van het federaal parlement dat de Europese Commissie naar aanleiding van dit verzoek echter heeft voorgesteld om een bemiddelingsronde op te starten, waarbij wordt onderzocht om alternatieve vaartroutes tussen Oostende en het Verenigd Koninkrijk uit te stippelen om dit probleem op te lossen.

Nog volgens de federale minister Van Quickenborne zouden er op dit punt reeds verschillende diplomatieke overleg rondes hebben plaatsgevonden, de laatste eind november 2021, en is het nu wachten op het eindresultaat van deze besprekingen.

Los van de vraag of een verlegging van deze vaartroutes gewoonweg mogelijk zou zijn wegens het zeer beperkte aantal bevaarbare zeegeulen voor de haven van Oostende, lijkt dergelijke situatie helemaal de omgekeerde wereld, waarbij klein duimpje Vlaanderen moet wijken voor de grote reus Frankrijk.

Bovendien is de visie van de Europese Commissie bijzonder kortzichtig. De bedreiging van de vaartroutes tussen de haven van Oostende en het Verenigd Koninkrijk is slechts een van de vele bedreigingen voor Vlaanderen die voortvloeien uit de Franse offshorewindmolenparkplannen voor de kust van Duinkerke.

Een dergelijke mogelijke verlegging van de vaartroutes tussen onze haven van Oostende en het Verenigd Koninkrijk raakt rechtstreeks aan de Vlaamse bevoegdheden, denk maar aan de impact op het Vlaamse loodswezen, de Vlaamse haven-toegangsdiensten, het uitbaggeren van de zeegeulen in en voor onze haven van Oostende enzovoort.

Minister, is de Vlaamse Regering op de hoogte van het diplomatieke overleg tussen Frankrijk en de Federale Regering van België over het onderzoek naar mogelijke alternatieve vaartroutes tussen de haven van Oostende en het Verenigd Koninkrijk? In welke mate was de Vlaamse Regering betrokken bij deze specifieke onderhandelingen?

Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering over dit voorstel van de Europese Commissie om enkel een alternatief voor de bedreigde vaartroutes tussen onze ha-

ven van Oostende en het Verenigd Koninkrijk te zoeken, terwijl alle andere bedreigingen nog steeds brandend actueel zijn? Ik verwijs hiervoor naar mijn schriftelijke vraag nummer 183 van 27 januari 2021 aan u, minister-president.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, het is een belangrijke kwestie waarover ik hier en in de plenaire vergadering al vaak heb gesproken.

De Vlaamse Regering is op de hoogte van het diplomatieke overleg en we zijn ook op de hoogte van het bemiddelingstraject van de Europese Commissie.

Minister Van Quickenborne is de coördinerende federale minister in deze zaak en zijn diensten voeren het gesprek met Frankrijk en nemen deel aan het bemiddelingstraject van de Europese Commissie. Er vindt periodiek overleg plaats tussen de Vlaamse en federale overheid over de vorderingen in dit dossier. Het laatste overleg dateert van 14 oktober en de laatste schriftelijke terugkoppeling van 27 november.

Vlaanderen heeft zich aangesloten bij de juridische procedure die momenteel hangende is tegen Frankrijk en staat ook in regelmatig overleg met de andere betrokken partijen zoals bijvoorbeeld de diensten van minister Van Quickenborne of de haven van Oostende.

De Vlaamse Regering is van mening dat aan alle bezorgdheden die staan opgesomd in de Belgische inspraakreactie, waarin de Vlaamse input volledig werd overgenomen, tegemoet moet worden gekomen. De bezorgdheden hebben onder meer betrekking op: de feitelijke belemmering van de vrije vaart, dit zijn de historische vaarroutes; de verstoring van de havenconcurrentie, aangezien bij de inplanting van het park wel rekening werd gehouden met de noden van de haven van Duinkerke; de hinder voor reddingsactiviteiten op de zee; de mogelijke impact op communicatie-instrumenten voor de scheepvaart; zichtvervuiling voor de kustgemeenten van De Panne tot Nieuwpoort; de impact op Natura 2000-gebied.

Enkel het verleggen van de vaarroutes komt volgens ons aan een heel aantal van die bezwaren tegemoet.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u nogmaals het belang onderschrijft en op de hoogte bent van de diverse overlegmomenten. Ik vind het opnieuw betreuenswaardig om te vernemen dat er niemand van de Vlaamse Regering rechtstreeks was betrokken bij die onderhandelingen.

Naast de Europese klachtenprocedure is er – en u hebt het daarnet zelf aangegeven – de gerechtelijke procedure voor de Franse administratieve rechtbank om de Vlaamse belangen veilig te stellen. U stelt dat ook in het verleden de Vlaamse Regering deze procedure via een Franse advocaat niet inleidde bij de rechtbank van Rijsel. Als wij u, op basis van openbaarheid van bestuur, om een kopie van het stuk vragen waarmee deze procedure werd ingeleid, dan geeft uw kabinet geen enkele reactie.

Minister-president, vandaar mijn bijkomende vraag. Welke eisen heeft de Vlaamse Regering in deze gerechtelijke procedure concreet geformuleerd? Wat is op dit ogenblik de stand van zaken van deze zeer belangrijke procedure?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Het zal wellicht niemand verwonderen dat dit dossier mij, als burgemeester van Oostende, bijzonder interesseert. Ook als grote believer van windenergie en offshore-energie neemt het dossier een prominente plaats in voor onze energiebevoorrading. Deze parken vormen een onmiskenbare schakel in de opslag van hernieuwbare energie.

De planning van zo'n windpark, ook al is het in Frankrijk, mag uiteraard geen blokkering betekenen van historische scheepvaartroutes en ook niet, zoals nu het geval dreigt te zijn, van de routes van en naar de haven van Oostende en het Verenigd Koninkrijk. Zeker niet op dit moment, omdat men door de Brexit toch wel interesse heeft en met argusogen kijkt naar eventuele nieuwe lijnen die zich zouden kunnen ontwikkelen.

We zijn in ons land koplopers op een aantal vlakken, zeker op het vlak van mariene ruimtelijke planning. We zijn pionier. Ik ben zelf staatssecretaris van de Noordzee geweest, samen met collega Jambon die toen minister van Binnenlandse Zaken was. We hebben er hard aan gewerkt, maar er is internationaal toch nog heel wat werk aan de winkel. Ik betreur dan ook ten zeerste dat de dialoog met Frankrijk nog altijd niet tot een oplossing heeft geleid die voor iedereen aanvaardbaar is. Ik dank dan ook de federale minister van Noordzee – we moeten het zeggen zoals het is – die onmiddellijk mee op de kar is gesprongen om de verschillende discussies die op dat moment gaande waren, onder andere met de haven van Oostende, tot een oplossing te brengen. We hebben telkens ook de minister die verantwoordelijk is voor de havens op de hoogte gebracht, evenals uzelf.

De federale minister van de Noordzee beklemtoonde al bij de voorstelling van zijn beleidsbrief in het parlement dat hij bemiddelingspogingen steeds alle kansen wil geven, maar dat hij op korte termijn resultaten wil zien. De rechten van de federale en de Vlaamse overheid, met name ook van de havens, moeten gevrijwaard blijven.

In het begin is er discussie geweest over hoe men het het best zou aanpakken. Dialoog blijft nog altijd de beste manier om tot oplossingen te komen. Er kunnen uiteraard ook verschillende juridische wegen worden bewandeld om tot een oplossing te komen. Ik vraag heel concreet of er reeds overleg is geweest met het oog op de ingebrekestelling of de juridische procedures voor de Raad van State. Vorige week was er een vraag over het akkoord dat de Federale Regering sloot met het Verenigd Koninkrijk. Ik heb toen ook al gezegd dat het belangrijk was dat de federale overheid moet inzien dat, wanneer het over Vlaamse havens gaat, de Vlaamse overheid moet worden betrokken.

Ik hoop dat het zo zal gebeuren en dat de Vlaamse en de federale overheid nauw zullen samenwerken in het belang van iedereen.

Het Europese directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer (MOVE) vraagt om te kijken naar alternatieve vaarroutes. Als we naar alternatieve vaarroutes gaan, minister-president, dan is het ook wel belangrijk dat Vlaanderen in de gesprekken wordt betrokken. De havens vallen onder Vlaanderen. Welke oplossingen ziet u binnen deze bemiddelingsronde haalbaar, zonder dat de rechten van België, zijnde de verantwoordelijke voor de Noordzee, en de rechten van de havens en de haven van Oostende worden geschaad? Het is echt belangrijk om de krachten te bundelen en een goed overleg te hebben om tot een eensgezind resultaat te komen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Tommelein, ik moet eerst en vooral zeggen dat de samenwerking en het overleg met de federale overheid wel goed verloopt en dat we op dezelfde golflengte zitten.

Mevrouw Ryheul, de eisen die wij hebben geformuleerd in het proces met Frankrijk gaan over de vraag om de bouwtoelating die is gegeven voor het park op die locatie, te wijzigen of te vernietigen. We willen dat het op een andere manier wordt ingeplant. In het bemiddelingsvoorstel dat nu vanuit Europa wordt geformuleerd, wordt misschien een van onze bezwaren opgevangen maar zeker niet het geheel. Daarvoor moet het offshorepark op een heel andere manier worden ingeplant.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister-president, dank u wel. In recente persberichten lezen wij dat er ook binnen uw partij grote onvrede is omdat u te weinig krachtdadig optreedt en de hoge verwachtingen als minister-president niet kunt waarmaken. Ik kan u verzekeren dat deze onvrede zich ook buiten uw partij uitstrekt. Als de Vlaamse belangen, zoals in dit windmolendossier, zwaar worden bedreigd, dan verwachten wij van een Vlaamse minister-president ook een krachtdadig optreden en een open, directe communicatie. De Vlaamse bevolking en ook de kustgemeentes in West-Vlaanderen zijn niet gediend met een minister-president die zich in het internationaal steekspel met Vlaanderen voortdurend tevreden stelt met een tweederangsrol, zich hult in grote geheimhouding en altijd achter de feiten en de Federale Regering aanholt. Wij verwachten dus wat meer daadkracht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over een oproep van 64 middenveldorganisaties om de straffeloosheid in Jemen te bestrijden – 952 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Voorzitter, collega's, minister-president, in Jemen woedt sinds 2015 een oorlog waardoor honderdduizenden door het directe oorlogsgeweld of de indirecte gevolgen daarvan om het leven zijn gekomen. Intussen zijn ook reeds miljoenen mensen op de vlucht geslagen. Niet voor niets beschouwen mensenrechtenorganisaties dit momenteel als de grootste humanitaire crisis ter wereld. Twee derde van de in totaal 30 miljoen inwoners is er afhankelijk van humanitaire hulp. Hongerdood dreigt voor miljoenen mensen waaronder 400.000 kinderen. Alleen al in 2018 stierven er 85.000 kinderen onder de vijf jaar als gevolg van ondervoeding.

Erger is dat honger steeds meer ingezet wordt door de strijdende partijen als oorlogswapen. Dat blijkt onder andere uit een blokkade van havens waardoor voedsel niet aan land kan worden gebracht. Het blijkt ook uit bombardementen op talloze boerderijen, waterinstallaties en vissersboten. Het in oktober 2021 gepubliceerde rapport 'Starvation makers' van de hand van een partner van Pax Christi, staft dit met voldoende bewijzen.

De voorbije jaren heeft de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties (VN) onderzoek gedaan naar schendingen van het internationaal recht in Jemen. In oktober van dit jaar slaagde Saoedi-Arabië, een land dat toch een grote rol speelt in het aanslepend conflict in Jemen, er echter in om dit onderzoek te doen stoppen. Het is dus niet duidelijk op welke wijze de VN nog onderzoek kan doen naar de schendingen van het internationaal recht in Jemen. Sommigen verwijzen naar resolutie 2417 van de VN-Veilighedsraad, die specifiek handelt over de inzet van

honger in conflict. Deze unaniem aangenomen resolutie veroordeelt uithongering van burgers als methode van oorlogvoering.

Deze resolutie zou bijgevolg kunnen worden gebruikt om de druk op de conflictvoerende partijen op te drijven.

Intussen hebben ook 64 internationale middenveldorganisaties, waaronder Human Rights Watch en Amnesty, begin december een oproep gelanceerd waarin ze de internationale gemeenschap oproepen om de straffeloosheid in Jemen te bestrijden. In die oproep vragen ze concreet aan de VN om een onafhankelijk onderzoeksmechanisme in het leven te roepen dat onderzoek verricht naar en bewijzen verzamelt over de zware mensenrechtenschendingen, oorlogsmisdaden en de miskenning van de internationale mensenrechtenverdragen in Jemen. Ze eisen ook dat er een duidelijk signaal komt ten aanzien van hen die zich bezondigen aan oorlogsmisdaden en mensenrechtenschendingen en dat hen duidelijk gemaakt wordt dat zij hiervoor aansprakelijk kunnen worden gesteld. Daarom vragen ze dat toekomstige bevindingen die vastgelegd worden in een rapport, ook publiek worden gemaakt.

Minister-president, bent u bereid om gevolg te geven aan de oproep van deze 64 organisaties om via de Algemene Vergadering van de VN te proberen te komen tot nieuw onderzoek naar oorlogsmisdaden in Jemen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, zult u dit ter sprake brengen bij de federale minister van Buitenlandse Zaken?

Kunt u zich ook vinden in de piste om via de VN-Veiligheidsraad, waar resolutie 2417 over hongersnood en conflict is aangenomen, druk te zetten op de strijdende partijen in Jemen? Of ziet u nog andere mogelijkheden om daders van ernstige schendingen in Jemen te vervolgen en te bestraffen?

Hoe staat u tegenover de demarche van Saudi-Arabië van oktober jongstleden waar ik zonet naar verwees? Is er enig voorafgaand overleg over een positiebepaling gepleegd met de Europese landen, waaronder Luxemburg, die momenteel zitting hebben in de VN-Veiligheidsraad?

Vorig jaar werd binnen de EU een sanctiemechanisme aangenomen dat mogelijkheden biedt om gerichte maatregelen te nemen tegen verantwoordelijken voor ernstige mensenrechtenschendingen. Toch worden tot op heden de strijdende partijen in Jemen niet genoemd in Europese discussies over de inzet van dit beleidsinstrument. Bent u bereid om bij de EU aan te dringen om dit sanctiemechanisme in werking te stellen ten aanzien van de diverse strijdende partijen in Jemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, België maakt deel uit van de groep landen die ijvert om het onderzoek naar oorlogsmisdaden in Jemen verder te zetten, op welke wijze dan ook. Zij hebben uiteraard onze volledige steun. Ik kan mij ook vinden in de idee om druk te zetten via de VN-Veiligheidsraad.

Wat betreft uw vraag over inmenging van Saoedi-Arabië betreur ik net zoals u ten eerste dat het onderzoek van de Mensenrechtenraad naar de oorlogsmisdaden in Jemen werd beëindigd zonder dat de eerste voorlopige resultaten van het onderzoek openbaar werden gemaakt. De experts van de onderzoekscommissie voerden gedegen objectief onderzoek naar schendingen begaan door alle partijen. Dat maakt het des te cynischer om te zien dat de continuering van dit onderzoek wordt weggestemd.

Ik heb geen specifieke informatie over voorafgaande coördinatie onder Europese landen. Luxemburg heeft samen met onder meer België en Nederland wel altijd geijverd voor het voortzetten van het onderzoek.

Er loopt een poging tot vredesproces via de VN om de strijdende partijen in Jemen rond de tafel te krijgen. Daarvoor stelde de VN een speciale gezant aan, die probeert tot een oplossing te komen. De EU ondersteunt dit vredesproces via politieke steun, humanitaire hulp en door het vrijmaken van middelen voor ontwikkelingssamenwerking. We moeten dit vredesproces alle kansen geven, hoe uitzichtloos de situatie soms ook lijkt.

Er werden al sancties opgelegd via de VN-Veilighedsraad. Het gaat onder meer om bevrozing van tegoeden met een reisverbod tot gevolg voor verschillende personen.

Er moet onderzocht worden of aanvullende EU-sancties nog impact kunnen hebben boven op de reeds bestaande sancties van de VN. In dit licht wil ik zeker met de federale collega's bekijken of het nuttig kan zijn om bij de EU te pleiten om het sanctiemechanisme in werking te stellen ten aanzien van de strijdende partijen in Jemen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, dank u wel voor uw duidelijke antwoord. Met betrekking tot mijn tweede vraag zegt u dat u de idee genegen bent om via de VN druk uit te oefenen. Ik vermoed dat u dat dan ook aan uw federale collega, minister Wilmès, zult vragen. Dan heb ik verder geen bijkomende vragen of slotbeschouwingen meer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de aanhoudende spanningen aan de Russisch-Oekraïense grens – 959 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Er heerst al enkele weken zware ongerustheid over de ongebruikelijke Russische troepenverplaatsingen aan de Oekraïense grens. De NAVO-landen vrezen dat Moskou een inval zou overwegen in Oekraïne. De situatie is zelfs nu nog – de vraag is toch al enkele dagen geleden ingediend – hoogst onvoorspelbaar.

Op 6 december vond een gesprek plaats tussen de Amerikaanse president Joe Biden en de Europese bondgenoten. Aan het gesprek namen de Franse president Emmanuel Macron, de toenmalige Duitse Bondskanselier Angela Merkel en de Britse premier Boris Johnson deel. De grootmachten riepen Rusland op om de spanningen te de-escaleren en kwamen overeen dat de diplomatieke weg de enige weg vooruit is, onder meer via het Normandië-formaat waar vertegenwoordigers van Duitsland, Rusland, Oekraïne en Frankrijk betrokken zijn. Daags nadien, op 7 december, hielden ook Amerikaans president Biden en Russisch president Poetin een videogesprek over de crisis. Voor de meeting spraken ook Oekraïens president Zelensky en de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Blinken met elkaar. Blinken beloofde Oekraïne te blijven ondersteunen.

Als puntje bij paaltje komt, zien we nu dat de westerse landen dreigen met sancties die aanzienlijke en ernstige schade zouden aanrichten aan de Russische economie indien Rusland een invasie zou plannen. Dat is toch de communicatie.

Minister-president, wat is uw visie op de aanhoudende spanningen aan de Russisch-Oekraïense grens? Is er door de Franse of Duitse regering teruggekoppeld naar de andere Europese lidstaten na het gesprek van 6 december? In welke mate wordt Vlaanderen op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen de NAVO hieromtrent? Wat zou

volgens u de impact kunnen zijn van ernstige economische sancties op de Vlaamse economie? In het verleden hebben we gezien dat eerdere economische sancties tegen Rusland onze economie schade hebben toegebracht. Daarom stel ik deze laatste vraag.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, we zien een aanzienlijke Russische opbouw en een ongebruikelijke concentratie van Russische strijdkrachten in en rond Oekraïne. Er heerst grote onzekerheid over de bedoelingen van Rusland.

Ook ik maak me zorgen over de oplopende spanningen aan de Russisch-Oekraïense grens. Ik volg het standpunt van de EU en onze buurlanden omtrent dit conflict. We onderschrijven de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne. Ik veroordeel de bedreigingen van Rusland tegenover Oekraïne en de algemene intimiderende, provocerende en agressieve houding van Rusland tegenover Oekraïne dan ook ten eerste.

Bij mijn weten werd hierover niet teruggekoppeld. De kwestie staat natuurlijk ook blijvend op de Europese agenda en wordt dan ook binnen de verschillende betrokken fora besproken.

Landsverdediging en bij uitbreiding het lidmaatschap van de NAVO zijn federale bevoegdheden. Het is wat mij betreft aan Oekraïne om de eigen toekomst te bepalen, zonder enige inmenging van buitenaf.

Wat betreft de impact van economische sancties, ligt momenteel de focus vooral op politieke signalen ten aanzien van Rusland, waarbij duidelijk wordt gemaakt dat een eventuele agressie tegenover Oekraïne niet ongestraft zou kunnen blijven.

In 2020 exporteerde Vlaanderen voor afgerond 3,5 miljard euro naar Rusland, terwijl het voor iets meer dan 5 miljard euro uit Rusland importeerde. De handel met Rusland is dus substantieel. Het is dan ook logisch dat bijkomende sancties een impact zouden kunnen hebben. Het spreekt voor zich dat wij de economische impact voor Vlaanderen zo klein mogelijk zouden willen houden, maar u begrijpt dat een eventuele Russische inval niet blauwblauw kan worden gelaten.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, dank u voor uw antwoord. U zegt dat nu vooral de focus ligt op politieke signalen en dus minder op economische sancties. Ik wil er toch op wijzen als het over onze Vlaamse economie gaat, dat Duitsland nu ook dreigt met het niet in gebruik nemen van de Nord Stream 2-gasleiding. Dat had al onmiddellijk een impact in Europa met een stijging van de gasprijzen met 10 tot 11 procent, wat toch wel heel erg veel is. Het heeft dus nu al een economische impact. Ik vroeg mij af of er ook contacten zijn met de nieuwe Duitse regering op dat vlak. Die is nog maar pas geïnstalleerd, ik vermoed dus van niet. Maar plant u contacten, want Duitsland is toch de motor van de Europese economie en wij hangen daar ook voor een groot stuk aan vast? Gaat u op het vlak van de strategie wat betreft Nord Stream 2 eventueel nog overleggen met de nieuwe Duitse regering?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het is evident dat wij proberen zo snel mogelijk politieke contacten te leggen met de nieuwe Duitse regering en dat dit element dan op de agenda zal staan. In het kader van de prioriteitenlijst van de Duitse regering proberen we zo hoog mogelijk in die lijst te komen omdat het voor ons een heel belangrijke handelspartner is.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik ben blij dat de minister-president effectief op die manier reageert ten aanzien van de contacten met Duitsland. Het is inderdaad belangrijk om het standpunt van Vlaanderen ten gehore te brengen bij de nieuwe Duitse regering.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de plannen van de Europese Commissie om een nieuw 'handelswapen' in te zetten tegen economische intimidatie – 1020 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Dit is wat mij betreft een interessante vraag. Daarom stel ik ze ook. We hebben vernomen dat de Europese Commissie al enige tijd aan het zoeken is naar een manier om handelsrivalen die Europa op een of andere manier economisch willen chanteren, van antwoord te dienen. De afgelopen jaren zijn toch wel wat lidstaten en bedrijven het slachtoffer geworden van onterechte handelssancties. Een voorbeeld van zo'n handelschantage is het weren van Litouwse producten op de Chinese markt nadat Taiwan een diplomatieke post in Litouwen opende. Het is tekenend voor de steeds assertievere houding van bepaalde grootmachten. Europa blijft vaak te naïef en moet in deze nieuwe wereld proberen te overleven. Vandaar wellicht dit nieuwe economische wapen.

Op woensdag 8 december stelde de Europese Commissie de plannen voor een nieuw handelswapen voor. De Europese Commissaris voor Handel spreekt over een zogenaamd antidwanginstrument. Het instrument zou de Europese Commissie de mogelijkheid geven om snel strafmaatregelen in te zetten, zoals het invoeren van importtarieven of het stopzetten van EU-financiering aan het desbetreffende land.

Het voorstel kan echter ook op kritiek rekenen wegens het feit dat de Commissie alleen nog een gekwalificeerde meerderheid nodig zou hebben om het handelswapen in te zetten. Zo verhuist heel wat macht naar de Commissie. Op dit moment is er nog unanimititeit nodig om dergelijke maatregelen te nemen. Dat is dus een hele ommezwaai. De Europese Commissie benadrukt weliswaar dat het gaat om een handelswapen dat vooral een afschrikkende werking moet hebben. Het zou niet mogen worden ingezet in alle handelsconflicten – ik hoop het – maar enkel in het geval van regelrechte chantage.

Minister-president, wat is uw visie hierop? Bent u van mening dat dit instrument de Europese Commissie een onevenredige hoeveelheid macht geeft ten koste van de lidstaten? Zo ja, waarom? Ik vermoed dat het een ja is, maar indien het een neen is, waarom niet?

Zult u ervoor pleiten dat de stem van de regio's in Europa grondig gehoord wordt aangezien zij, zoals in het geval van Vlaanderen, vaak economische motoren binnen de lidstaten zijn? Als u dat gaat doen of wilt doen, op welke manier zult u dat dan doen? Bent u van oordeel dat er aanpassingen op het handelswapen bepleit moeten worden om de Vlaamse handelsbelangen te vrijwaren? Hoe ziet u dat concreet?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, ik zal uw vragen allemaal samen beantwoorden. De Europese Commissie publiceerde vorige woensdag een voorstel tot oprichting van een antidwanginstrument. Dat initiatief zal vanaf januari worden voorgesteld aan de lidstaten. Pas nadat de lidstaten het voorstel grondig hebben kunnen bestuderen en becommentariëren, wordt een Raadspositie bepaald, waarna de onderhandelingen met het Europees Parlement en de Commissie formeel worden opgestart om zo tot een finaal vergelijk te komen.

Het is in dit stadium te vroeg om al een uitgebreide positie omtrent dit instrument in te nemen. Ik heb mijn diensten gevraagd het voorstel in detail te bestuderen, samen met alle relevante experts binnen de Vlaamse overheid. Het voorstel raakt immers aan het buitenlands beleid, de internationale handel, de economie en het sanctiebeleid.

Voorafgaand aan het voorstel was er een publieke consultatie waar Vlaanderen een aantal aandachtspunten naar voren heeft geschoven. Zo gaven we aan dat het belangrijk is dat er met een duidelijk omlijdnd toepassingsgebied en definitie van dwangpraktijken wordt gewerkt en dat het instrument compatibel is met de geldende WTO-regels (World Trade Organization). Verder vroegen we dat het risico op escalatie waar mogelijk wordt ingedamd en dat er geen aantasting is van het investerings- en ondernemingsvriendelijk klimaat in Vlaanderen. We zullen in onze analyse uiteraard kijken in welke mate deze punten zijn meegenomen in het voorstel.

Ik begrijp dat er een aantal bezorgdheden zijn over de impact die dit initiatief kan hebben op de besluitvorming omtrent buitenlands beleid. Dat zal een belangrijk element vormen bij onze positiebepaling.

Ten slotte blijft het voor de Vlaamse Regering belangrijk dat er in het EU-handelsbeleid vooruitgang kan worden geboekt, zowel op het offensieve als op het defensieve domein. De balans helt momenteel nogal zwaar over naar het defensieve. Het is belangrijk dat we goed nadenken over welke signalen we geven aan onze handelspartners met de introductie van dergelijke defensieve instrumenten en het uitblijven van het offensieve openen van markten via handelsakkoorden, zeker voor een open economie als de Vlaamse.

Wij volgen dit van heel dichtbij op. Er zitten opportuniteiten in, maar, u hebt gelijk, zeker en vast ook bedreigingen. Dit is nog maar het eerste dat erover geschreven wordt. Dat hele zaakje moet natuurlijk nog een lang traject doorlopen. Maar mijn diensten en zeker ook onze vertegenwoordiger bij de Commissie volgen dat op de voet op.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, dank u wel voor uw antwoord. U zult het misschien in mijn vraagstelling gezien hebben dat ik vooral bezorgd ben voor een eventuele machtsverschuiving naar de Europese Commissie. Ik denk dat dat een element is dat u zeker moet meenemen in uw besprekingen en bestudering van dit dossier. Ik ben zeker tevreden dat u dit goed wilt opvolgen. Er is uiteraard nog geen definitieve beslissing, maar daarom is de vraag nu op zijn plaats. We hebben het in een ander dossier al gezien dat het beter is dat er vooraleer er een definitieve beslissing wordt genomen, we daar goed over kunnen debatteren en tot een standpunt kunnen komen.

U hebt uw diensten gevraagd om dit te bestuderen, waarvoor dank. Ik ga er natuurlijk van uit dat u in het overleg zult worden betrokken om uiteindelijk tot een Belgisch standpunt te komen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik ga beginnen waar collega Deckmyn geëindigd is bij deze toch wel interessante vraag. Het is iets nieuws dat op ons afkomt. De enige vraag die ik heb, is of er daarover al enig Belgisch intern overleg is geweest. Het is nog vers van de pers. Indien ja, wat is dan de houding van ons land? Zo neen, komt het dan op de agenda om er een gemeenschappelijk standpunt over in te nemen? Dat was me niet helemaal duidelijk uit het antwoord.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik kan daar kort over zijn. Er is nog geen intern Belgisch overleg geweest omdat de Commissie dat nog aan de lidstaten zal toelichten. Het is duidelijk dat wanneer België daar een standpunt over moet innemen, dat in overleg met de deelstaten zal verlopen. Dat hoort zo. Daar mag geen twijfel over bestaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.